

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 7.6.2006
KOM(2006) 283 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG
EUROPA-PARLAMENTET**

Henstillinger om Den Europæiske Unions fornyede engagement i Irak

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Henstillinger om Den Europæiske Unions fornyede engagement i Irak

I. INDLEDNING

Irak står over for enorme udfordringer: manglende sikkerhed på grund af terrorisme, oprør, organiseret kriminalitet og vold mellem forskellige sekter, alvorlig mangel på basistjenester, udbredte overtrædelser af menneskerettighederne samt omfattende institutionelle svagheder i den nationale administration.

Kommissionens meddelelse fra 2004, ”Den Europæiske Union og Irak: Rammen for et engagement”¹, og den skrivelse fra kommissæren for eksterne forbindelser og den høje repræsentant, som ledsagede meddelelsen, indeholder en beskrivelse af en mellemfristet strategi for EU’s engagement i Irak efter indsættelsen af den nye midlertidige regering i Irak og vedtagelsen af FN’s Sikkerhedsråds resolution 1546.

Siden 2004 har landet på trods af den forværrede sikkerhedssituation gjort store fremskridt med den politiske og forfatningsmæssige proces, som har ført til dannelse af den første forfatningsmæssigt valgte regering. Der blev afholdt to valg i 2005, og et endeligt udkast til en ny forfatning blev færdiggjort og efterfølgende sat til folkeafstemning og vedtaget i oktober 2005. Valgdeltagelsen var høj ved begge afstemninger.

Med indsættelsen af den nye regering er tiden nu kommet til at gøre status over de fremskridt, der er gjort siden meddelelsen fra 2004, og se med friske øjne på, hvilken indsats EU kan yde i Irak, begyndende med en politisk dialog med den nye regering.

Den mellemfristede strategi i meddelelsen fra 2004 havde følgende målsætninger:

- Et sikkert, stabilt og demokratisk Irak
- En åben, bæredygtig og diversificeret irakisk markedsøkonomi
- Et Irak, der lever i fred med sine naboer og er integreret i det internationale samfund.

Disse mål er stadig gyldige i dag uanset ustabiliteten, de politiske spændinger og det forringede sikkerhedsmiljø i landet.

På denne vanskelige baggrund har EU fortsat gennemførelsen af de foranstaltninger, der blev fastlagt i meddelelsen fra 2004. EU har stået i spidsen for det internationale engagement med sin støtte til den politiske og forfatningsmæssige proces, bl.a. med omfattende ekspertbistand og ressourcer til valgprocesserne og indførelsen af retsstaten. Der er ydet omfattende økonomisk støtte, navnlig gennem Verdensbankens Facilitet for Den Internationale Genopbygningsfond for Irak, IRFFI. Europa-Kommissionen har åbnet en delegation. EU har

---

¹ KOM(2004) 417 af 9. juni 2004.

intensiveret sit samarbejde med Iraks politiske ledere, bl.a. gennem indførelse af rammer for en politisk dialog, som er baseret på en fælles erklæring om politisk dialog mellem EU og Irak, der blev undertegnet den 21. september 2005, besøg af trojkaen og afholdelse af en international konference i Bruxelles i juni 2005, som blev sponsoreret af EU og USA. EU har også været i kontakt med den nye regering, og der er blevet forelagt et tilbud om, at der kan indledes forhandlinger om en handels- og samarbejdsaftale. I hele sit arbejde har Den Europæiske Union været i tæt kontakt og dialog med andre centrale internationale spillere, som hjælper Irak med at håndtere fremtidens udfordringer.

Denne meddelelse indeholder en række **henstillinger om EU's engagement**, som er opbygget omkring et sæt hovedmålsætninger og fastlagt på basis af en analyse af den nuværende situation og de forestående udfordringer. Meddelelsen danner grundlag for en ramme for dialog og samarbejde mellem EU og Iraks nye regering. Mens regeringens mandat dækker en fireårsperiode, er henstillingerne i denne meddelelse ikke bundet til en specifik tidshorisont.

- Der er to **faktorer**, der er afgørende for større engagement fra EU's side: for det første rummeligheden i den politiske proces og i regeringen og for det andet sikkerhedssituationen i landet.

II. UDFORDRINGER FOR IRAK

De største udfordringer for Irak og den nye regering bliver at bevare den nationale samhørighed og arbejde for national forsoning, at sørge for sikkerhed i respekt for menneskerettighederne, at sikre basistjenester og beskæftigelsesmuligheder for at styrke den nationale administrations kapacitet samt at fremme økonomisk stabilitet og bæredygtig vækst til fordel for hele befolkningen.

En række specifikke områder skal dog undersøges mere indgående, før der kan foretages en generel vurdering af de udfordringer, som Irak står over for. Disse områder, der både er af politisk og økonomisk art, er indbyrdes afhængige, men kan i alt væsentligt inddeles i to hovedområder: konsolidering af demokratiet og fremme af økonomien.

Konsolidering af demokratiet og styrkelse af civilsamfundet

Skønt den politiske proces blev styrket i 2005, bør **det demokratiske grundlag** konsolideres yderligere. De planlagte lokalvalg og valg på provinsniveau samt revisionen af forfatningen vil give vigtige indikatorer for Iraks bestræbelser på at indføre demokrati.

Ved folkeafstemningen om forfatningen i oktober 2005 gav det irakiske folk udtryk for sin støtte til en føderal union af regioner og provinser. Forfatningen danner den ramme, som flertallet af befolkningen har valgt at leve under. Alligevel føler enkelte irakiske grupper, at den foreliggende tekst ikke er en fuldstændig anerkendelse af deres bekymringer og forventninger. Forfatningen skal derfor anerkendes som det legitime grundlag for rummelighed og en moderne styreform, hvor økonomiske beføjelser og ansvar uddelegeres til de forskellige myndigheder på centralt, provinsbaseret og lokalt plan. Den skal også danne grundlag for fordelingen af den nationale velstand samt økonomi-, energi- og skattepolitikken. Ifølge forfatningen er en af det nyvalgte repræsentanternes råds vigtigste opgaver at revidere og udvikle lovgivningsmæssige og institutionelle foranstaltninger i teksten.

Civilsamfundet spiller en afgørende rolle i den demokratiske proces. Det er overordentlig vigtigt, at Irak og det internationale samfund styrker civilsamfundet, bl.a. på områder som støtte til frie medier, tilskyndelse til lobbyvirksomhed samt overvågning og styrkelse af menneskerettigheder og de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder rettighederne for kvinder og børn og religiøse og etniske minoriteter.

National samhørighed

Spørgsmålet om Iraks **nationale samhørighed** hænger sammen med befolkningens følelse af at tilhøre og tendensen med at identificere sig ud fra tilhørsforhold til en bestemt klan eller etnisk gruppe. Dette viste sig tydeligt ved valgstederne og under folkeafstemningen om forfatningen i 2005 og kan også ses af den sekteriske vold. En af de irakiske leders umiddelbare udfordringer er at foreslå og forsvare en styreform, som kan slå bro over de nuværende stedse dybere kløfter.

Denne tendens har også en negativ indflydelse på den etniske, religiøse og politiske ligevægt i andre lande i regionen og i regionen som helhed. Flere af Iraks naboer deler etniske og religiøse samfund med Irak. Hvis Irak styrer mod opløsning, kan der opstå etniske og religiøse separatistbevægelser i andre dele af regionen. Sikring af Iraks territoriale integritet er derfor også af interesse for nabolandene og det internationale samfund som helhed.

Hvis Irak skal kunne styre fri af sekterismen, må det være **princippet om rummelighed**, der styrer områder som ansættelsen af medarbejdere, sammensætningen af de nationale irakiske sikkerhedsstyrker og fagministerier, adgangen til offentlige tjenester og ressourcedelingen. Dannelsen af den nationale enhedsregering er allerede et vigtigt skridt i den retning. Det er også vigtigt, at tage initiativer, der kan fremme national forsoning.

Sikkerhed og indførelse af retsstaten

Den vold, der opstod efter bombeangrebet på moskeen i Samarra den 22. februar 2006, forværrede den allerede eksisterende tendens med **sekterisk vold**. Volden udøves i stigende grad af organiserede, sekteriske militser og væbnede grupper. Situationen forværres af opfattelsen af, at de nationale sikkerhedsstyrker ikke kan skabe sikkerhed, og af at der er en forbindelse mellem militser og sikkerhedsstyrker på den ene side og de kriminelle aktiviteter på den anden. Hertil kommer, at organiseret kriminalitet og vold på gadeniveau fortsat er en trussel for den almindelige borger.

Derfor søger den enkelte beskyttelse og støtte i sin egen etniske eller religiøse gruppe, hvilket har medført en øget folkevandring og udvandring. Befolkningsgrupper, der bor i områder, hvor de er i mindretal, flytter til egne, hvor deres eget etniske eller religiøse samfund er i flertal.

Sikkerhed bliver derfor et af de vigtigste spørgsmål, som den nye regering skal løse. Et centralt aspekt bliver at nedkæmpe oprørere og militser. Der er allerede på nuværende tidspunkt fremsendt anmodninger om **DDR-initiativer (afvæbning, demobilisering og reintegrering)**. Det er imidlertid også vigtigt, at der ved tiltag på sikkerhedsområdet ikke sker en tilsidesættelse af **retsstatsprincippet** eller **overtrædelse menneskerettighederne**. Sanktionering af overtrædelser af menneskerettighederne og tvangsforflytning af befolkningsgrupper bør prioriteres højt. Efter års brutalitet under det tidligere regime må sikkerhedsapparatet og rets- og fængselsvæsenet ændres markant, hvis befolkningens tillid

skal genvindes. Selvom indførelsen af retsstatsforhold tager tid og ikke kan ske fra den ene dag til den anden, skal de irakiske ledere vise, at situationen langsomt, men sikkert forbedres.

Etablering af et grundlag for bæredygtig økonomisk udvikling

Basistjenester og jobskabelse

At levere basistjenester og skabe arbejde og indtægter gennem fornyet økonomisk aktivitet er lige så vigtigt og er tæt knyttet til sikkerhedssituationen. Disse to målsætninger står højt på enhver ny regerings dagsorden. Men for Iraks vedkommende, hvor ledelsen og infrastrukturen på områder som sundhed, uddannelse og elektricitet blev forringet under de sidste år af Saddam Husseins styre, og hvor der ikke er sket nogen nævneværdig forbedring af kvaliteten og kvantiteten i den senere tid, skal regeringen gøre en koncentreret indsats for at sikre **basistjenester**, der kan forbedre befolkningens livskvalitet. Manglen på el og vand og problemerne med at få adgang til uddannelse og sundhedstjenester skaber dagligt bekymring, der igen ikke blot fører til sociale spændinger, men også forsinker den økonomiske genopretning. Gøres der ikke noget alvorligt ved disse forhold, forringes mulighederne for de kommende generationer af irakere.

At **skabe beskæftigelsesmuligheder** og indtægtsskabende aktiviteter haster lige så meget. Beskæftigelse vil fjerne det økonomiske incitament til at tilslutte sig militser, oprørere eller terroristgrupper for nogle irakere. Den menneskelige kapital var tidligere et af landets væsentligste aktiver. Uddannelsesniveautet i Irak var betydeligt højere end i andre af regionens lande for 20-25 år siden, men i årenes løb er det blevet betydeligt forringet og ligger nu langt under nabolandenes. I dag er forældrene ofte mere veluddannede end de yngre generationer. Denne tendens skal vendes, hvis Irak skal kunne trække fuldt ud på sin menneskelige kapital.

Etablering af en velfungerende administration

Den **offentlige forvaltning** er den største arbejdsgiver i landet, men lider under års fejlforvaltning uden modernisering eller udbygning af kvalifikationer. Effektiviteten må øges, hvis forvaltningens evne til at udvikle og gennemføre politikkerne skal kunne forbedres. Disse svagheder har også stor indvirkning på den økonomiske forvaltning og tilvejebringelsen af vigtige offentlige ydelser. En irakisk ledet **reform** af den offentlige administrations struktur, regler og procedurer bør have støtte af det internationale samfund.

Energimæssig og økonomisk diversificering

Irak har verdens **næststørste oliereserver** og også betydelige **naturgasressourcer**. Økonomien styres af energisektoren, men dens kapacitet er for en stor dels vedkommende ikke udnyttet og indtægterne langt fra optimale. Forældede teknikker, mangel på en gennemsigtig, effektiv og moderne administration, manglende investeringer samt hyppige plyndringer og sabotage af infrastrukturen hæmmer også udviklingen. På grund af tekniske mangler i oliemålingssystemet har administrationen ikke et klart overblik over produktions- og eksportomfanget, hvilket tilskynder til smugling og bedrageri med olieindtægterne.

Den store afhængighed af olieindtægter gør Irak meget sårbar over for udefrakommende økonomiske faktorer. De seneste olieprisstigninger på det internationale marked har været til fordel for Irak. Men et prisfald vil ramme økonomien hårdt. Ved at reducere afhængigheden af olie gennem **økonomisk diversificering** vil følgerne af olieprisudsving kunne mindskes, og der vil kunne skabes beskæftigelse. Det kan ske ved at fremme forskellige

indtægtsskabende aktiviteter (uden for energisektoren), som trækker på Iraks andre aktiver såsom **vand og landbruget**. Irak er enestående i regionen, fordi det gennemskæres af to store vandveje. I den centrale del af Irak, den såkaldte frugtbare halvmåne, er næsten 20 % af den arbejdende befolkning beskæftiget i landbrugssektoren. I en region hvor mange lande kæmper om begrænsede vandressourcer til deres landbrugssektor, er Irak bedre stillet end andre. Øget produktion og eksport af landbrugsprodukter er sektorer med et stort udviklingspotentiale, som kan understøtte økonomisk velstand og diversificering. Vand kan også være et aktiv i den regionale samhandel.

Iraks **manglende skatteindtægter** er også et problem, der skal løses hurtigst muligt. I øjeblikket går en stor del af Iraks BNP til det offentlige distributionssystem (en arv fra tiden med sanktioner før 2003) og støtte til det nationale olieforbrug. Økonomiske reformer (som anført i IMF's standby-arrangement) vil gøre det muligt for regeringen at foretage offentlige investeringer og gennemføre sin udviklingsdagsorden som fastlagt i den nationale udviklingsstrategi. Der er et presserende behov for reformer, som kan styrke budgetprocessen, bl.a. skal der indføres registrering af indtægter og udgifter og skabes øget ansvarlighed. **Budgetprocessen** skal bruges som et af de vigtigste politiske instrumenter. Regeringen skal udarbejde et generelt budget for kapitaludgifter og tilbagevendende udgifter inden for en mellemfristet udgiftsramme. Al donorhjælp bør indgå i det generelle nationale budget.

Der skal gennemføres reformer af **lovgivningsmiljøet for erhvervs- og finanstjenester** for at sikre private investeringer, som er nødvendige på mellemlangt sigt til at finansiere olie- og el-infrastrukturen. Reformerne skal dog tilpasses for at modvirke de eventuelle negative følger for samfundets velstand, som de måtte have.

III. HENSTILLINGER OM EU-STØTTE

Irak er et land, der er rigt på menneskelige, naturlige og kulturelle ressourcer og har et enormt potentiale til igen at blive en vigtig regional og international medspiller, men den nuværende situation er præget af usikkerhed og manglende stabilitet. Uanset hvordan situationen bliver i Irak fremover, vil det fortsat få sikkerhedsmæssige, økonomiske, energimæssige og politiske følger for EU. Det er derfor i EU's interesse at bidrage til at udvikle et sikkert, stabilt, demokratisk og økonomisk velstillet Irak, som lever i fred med sine naboer og er integreret i det internationale samfund.

Med dannelsen af den første forfatningsmæssigt valgte irakiske regering er der skabt nye muligheder for EU's engagement. Og EU har særlige forudsætninger for at gøre en indsats. Geografisk nærhed, erfaringer fra både Irak og andre efterkrigsscenerier, veletablerede forbindelser til centrale internationale aktører, bl.a. Iraks naboer, EU's økonomiske styrke og endelig det potentielle bidrag fra irakiske indvandrere i Europa er alt sammen fordele, som EU kan bygge på i sin hjælp til irakerne for at vende de negative tendenser. EU kan også udnytte de erfaringer, der er indhøstet i Irak gennem politisk dialog, økonomisk støtte til genopbygning (som i 2003-2006 udgør omkring 720 mio. EUR), samarbejde om retsstaten og de forbindelser, der er etableret gennem EU's tilstedeværelse i Irak.

På kort sigt bør EU koncentrere sin indsats om et lille antal hovedmålsætninger, hvis opfyldelse EU kan bidrage til, og som inden for en kort tidsramme kan give konkrete resultater. For at øge indvirkningen og effektiviteten bør det internationale samfund og EU's medlemsstater koncentrere indsatsen omkring disse centrale målsætninger og undgå

overlapninger. FN bør fortsat spille en ledende rolle, både på den politiske arena og med hensyn til genopbygningen.

Fortsat EU-støtte til FN's indsats bør sammen med en styrkelse af dialogen og samarbejdet med andre centrale aktører være det centrale i EU's bestræbelser. Dialogen med Iraks naboer bør udbygges, og der bør ydes støtte til initiativer, som styrker det regionale samarbejde. EU bør ligeledes støtte Iraks anmodninger om fornyet international politisk og økonomisk engagement med en international konference.

Ekstern politisk støtte og assistance er dog ikke nok til at hjælpe Irak. Irak skal selv tage ejerskab for og styre forandringerne i landet. EU har brug for en solid partner, som vil arbejde for at gennemføre politikker og løse de nuværende problemer. EU's indsats vil afhænge af, om der føres en udviklingsfremmende politik og skabes et stabilt sikkerhedsmiljø i Irak. Der er derfor identificeret en række **fremmede faktorer**, som vil være bestemmende for resultatet af EU's aktiviteter. Faktorerne vil blive tilpasset gennem en dialogproces med den nydannede irakiske regering. Der er dog to udslagsgivende faktorer, som er fælles for alle udfordringer: **Iraks politiske vilje og forbedring af sikkerhedssituationen.**

På baggrund af analysen af de udfordringer, som Irak står over for, og EU's holdning foreslås det, at indsatsen koncentrerer sig om en række konkrete målsætninger.

EU's målsætning: Tilslutning og støtte til en model for demokratisk ledelse, der slår bro over splittelserne

EU bør fortsat støtte den politiske proces ved at bakke op omkring politikker og initiativer, der **modvirker sekterisme** og fremmer respekt og dialog mellem de forskellige samfundsgrupper. EU bør derfor aktivt samarbejde med den nationale regering og de regionale myndigheder, med civilsamfundet samt FN og andre internationale partnere. EU kan også støtte bestræbelserne på at få skabt en **national genforening** og bakke op omkring politikker, der **inddrager rummelighedsaspektet** i alle dele af administrationen.

EU bør desuden sørge for den bedst mulige udnyttelse af sine forbindelser til **regionale aktører** for at styrke deres indsats for Iraks territoriale integritet og nationale enhed og modvirke indblanding i Iraks nationale anliggender.

EU bør fortsat i tæt samarbejde med FN yde et værdifuldt bidrag til **revisionen af forfatningen** og kan udnytte medlemsstaternes erfaringer med at fordele administrative ansvarsområder, indføre økonomisk ligevægt og etablere solidaritetsordninger. Dette kan suppleres med mere ambitiøse foranstaltninger for at nå ud til den irakiske befolkning og skabe en bedre forståelse af de politiske og økonomiske udfordringer.

Endvidere kan EU's indsats **støtte de parlamentariske og demokratiske institutioner**. Desuden kan det overvejes at gennemføre foranstaltninger vedrørende kapacitetsopbygning og teknisk bistand til de relevante irakiske institutioner og udveksling eller udvekslingslignende programmer med myndighederne i EU's medlemsstater og Europa-Parlamentet. Endelig kan det overvejes fortsat at støtte den uvildige valgkommission i Irak og civilsamfundets organisationer.

EU bør ikke begrænse sig til at arbejde med menneskerettigheder og demokrati på centralt plan, men bør afsøge mulighederne for at nå ud til regioner, provinser og kommuner for at overvåge politikernes gennemførelse.

Fremmende faktorer – EU-støtte på disse områder vil blive underbygget af regeringens vilje til rummelighed. EU's støtte vil få større effekt, hvis der føres en gennemsigtig, meritokratisk og sekt-neutral ansættelsespolitik i den nationale administration. Overholdelse af tidsplanen for valgprocessen vil øge irakernes deltagelse i og tillid til den politiske proces.

EU's målsætning: Bidrage til at konsolidere sikkerheden ved at styrke retsstatsprincippet og fremme en kultur med respekt for menneskerettigheder

En række EU-medlemsstater deltager allerede nu i arbejdet med at forbedre sikkerheden i Irak. Nogle EU-medlemsstater underviser politi og militær i, hvordan man kan forbedre sikkerheden. EU's integrerede retsstatsmission for Irak, EUJUST LEX, samarbejder under ESFP med Iraks politi, dommere og fængselspersonale om at udvikle et integreret retsstatssystem/kriminalretssystem. Denne mission, der blev indledt i juli 2005, er blevet forlænget.

EU vil fortsætte bestræbelserne på at få **skabt sikre tilstande og gennemført retsstatsprincippet**. Kommissionen vil bygge på de erfaringer, der er gjort under EUJUST LEX-missionen til at opstille et program for retsstaten, der kan styrke retsvæsenet både i kriminelle og civile sager. Der vil blive sikret en tæt koordination mellem aktiviteterne under ESFP og EU's foranstaltninger på området. I det videre samarbejde vil der blive arbejdet for at få indført en kultur, hvor **menneskerettighederne respekteres**, herunder ligestilling mellem mænd og kvinder, børns rettigheder og religionsfrihed; det skal omfatte kapacitetsopbygning, således at det bliver muligt at overvåge, at menneskerettighederne overholdes. EU kan også på grundlag af erfaringer fra andre post konflikt-scenarier overveje at yde støtte til **initiativer vedrørende afvæbning, demobilisering og reintegration**. EU kan også støtte kapacitetsopbygningen for at hjælpe den irakiske regering og institutionerne med at overvåge, hvilke fremskridt der er gjort med gennemførelsen af de relevante **internationale konventioner under menneskerettighedslovgivningen**.

Fremmende faktorer – Resultatet af EU's indsats vil blive styrket, hvis regeringen giver tilsagn om at gennemføre de nødvendige reformer på retsområdet og overholde menneskerettighederne i Iraks sikkerhedsapparat. En styrkelse af menneskerettighedsministeriet, nedsættelse af en menneskerettighedskommission og andre institutioner, der skal undersøge overtrædelser af menneskerettighederne, vil være et skridt i den rigtige retning. Regeringen skal også bremse militser og ikke-statslige militariserede grupper. Støtterammer for civilsamfundets aktiviteter kan også være nyttige.

EU's målsætning: Støtte til nationale og regionale myndigheder til at forbedre udbuddet af basistjenester og skabe et jobskabende miljø

Gennem fællesskabsbistanden og i tæt samarbejde med FN yder EU allerede nu et stort bidrag til målrettede programmer, der skal forbedre den irakiske befolknings adgang til basistjenester (vand, uddannelse, sundhed, sanitet og andet) - med det overordnede formål at forbedre livskvaliteten i Irak og få indført en bæredygtig stabilitet på mellemlangt sigt. En forudsætning for at forbedringerne er holdbare, er, at regeringen vedtager **langsigtede politikker for samfundets udvikling**. EU kan på baggrund af den i oktober vedtagne irakiske nationale udviklingsstrategi støtte gennemførelsen af politikkerne. EU kan også bistå med reformen af socialsikringssystemet i samarbejde med andre internationale spillere.

Jobskabelse er en af den nye regerings højeste prioriteringer. Bestræbelserne bør være koncentreret om at skabe et miljø, der fremmer jobskabelse og udvikler indtægtsskabende aktiviteter. Det kan ske ved at harmonisere de forskellige omstrukturingsprogrammer og jobskabelseskomponenter og ved at fremme **jobskabelsesaktiviteter i den private sektor** for små og mellemstore virksomheder. IRRFI bør fortsat udnyttes. Dette ville også gøre det muligt at diversificere økonomien og skabe grundlag for øget handelspotentiale.

Fremmede faktorer – EU's støtte vil få større effekt, hvis der fastlægges en national udviklingsstrategi med klare prioriteringer. Regeringen skal finde et kompromis mellem at gennemføre vigtige strukturreformer (hvilket kan skabe problemer på kort sigt, men løsninger på langt) og forebygge social uro. Samtidig vil velfungerende donorkoordinationsmekanismer kunne afpasse behov og ressourcer. Donorerne ser gerne, at støtten bliver mere synlig, når sikkerhedssituationen tillader det.

EU's målsætning: Støttemekanismer, som skal bane vej for Iraks økonomiske genopretning og velstand

EU er allerede involveret i at fremme økonomiske reformer og skabe udvikling i området og vil udnytte sine erfaringer til at arbejde med den irakiske regering for at styrke den økonomiske udvikling og velstand. EU vil fortsat føre en åben dialog med regeringen for at tilskynde til økonomisk udvikling gennem finansiering, gældslempelse og omfattende samarbejdsordninger.

EU vil i første omgang fokusere sin indsats på at afhjælpe de nuværende mangler i Iraks energisektor. EU bør **støtte de regulerende, lovgivningsmæssige og økonomiske rammer**, både for at tilskynde til investeringer og bremse korruption og organiseret kriminalitet. Parallelt hermed vil EU tilskynde til **regionalt energisamarbejde** gennem EU's regionale netværk. Det er også muligt at indlede en **teknisk dialog** med Irak om udvikling af irakiske olieressourcer og udnyttelse af naturgasreserver, navnlig eksport til Machrak-landene og EU kan være et supplement til det igangværende arbejde.

Desuden vil EU tilskynde til økonomisk diversificering ved at støtte udviklingen **af en handels- og investeringsordning**, som kan skabe et minimum af forudsigelighed, gennemsigtighed og retlig sikkerhed. Indførelsen af en sådan ordning er en forudsætning for private nationale og internationale investeringer og skaber flere jobmuligheder i landet.

Forhandlingerne om en handels- og samarbejdsaftale burde i sig selv fremme de nationale reformer. Disse forhandlinger kan også fungere som en forløber for tiltrædelse af WTO og vil bringe det irakiske handelssystem tættere på bestemmelserne for de multilaterale systemer og dermed lette **tiltrædelsen af WTO**. Det er stadig muligt for Irak at drage fordel af den generelle præferenceordning, som vil kunne give bedre adgang til markedet i EU. **Den Europæiske Investeringsbanks** aktiviteter i Irak kan øge Iraks tillid til den globale finansverden. Som supplement til disse processer kunne EU yde støtte til centralbanken og finansministeriet i koordination med andre internationale finansielle institutioner.

Fremmede faktorer: - En stærk politisk vilje til at bremse bedrageri og korruption og løse de indtægtsmæssige problemer er en forudsætning for økonomisk velstand. Irak skal forpligte sig til at udnytte sine enorme naturlige ressourcer til at skabe supplerende indtægter. Regeringen skal gennemføre hensigtsmæssige politikker og initiativer i denne sektor.

EU's målsætning: Fremme udviklingen af et effektivt, gennemsigtigt

administrationssystem

Der er behov for ændringer i den offentlige administration, for en grundig gennemgang af de retlige strukturer, en styrkelse af de menneskelige ressourcer og indførelse af principperne om gennemsigtighed, ansvarlighed og sund økonomisk forvaltning. EU har en lang række administrationssystemer og -kulturer, både i de enkelte medlemsstater og på EU-plan. Erfaringerne fra udvidelsesprocessen og støtte til **kapacitetsopbygning og institutioner** i andre dele af verden kan udnyttes til at bistå den irakiske administration med reformarbejdet.

Forhandlingerne om handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Irak vil være et supplement til EU's støtte til reformen af den offentlige administration. Måltrettet EU-støtte kan fokusere på en bred vifte af spørgsmål, der hører under de forskellige ministeriers og myndighedsorganers ansvarsområder.

En velfungerende administration vil kunne fremme forhandlingerne og gøre det lettere at afslutte disse med et positivt resultat. På centrale områder af fælles interesse vil der med støtte fra EU-ressourcer kunne nedsættes **tekniske arbejdsgrupper, som skal støtte** udvekslingen af knowhow og ekspertise.

Fremmende faktorer – Irak har allerede givet tilsagn om at indføre reformer som led i landets forpligtelser over for internationale finansieringsinstitutioner og andre internationale interessenter. En reform af Iraks administration vil forudsætte et kraftigt politisk engagement og en 'køreplan' baseret på realistiske mål og benchmarks.

IV. KONKLUDERENDE BEMÆRKNINGER

Irak står over for mange, komplekse og presserende udfordringer. EU har en stor interesse i at hjælpe Irak med at stabilisere situationen og støtte landets politiske og økonomiske genopbygning. EU's geografiske nærhed og særlige rolle i Irak giver det en enestående forudsætning for at fremme sit engagement over for den nye regering. Det er en strategisk mulighed for at hjælpe Irak med at genvinde landets position som en vigtig regional og international partner. Et EU-engagement i overensstemmelse med de retningslinjer, der er foreslået i dette dokument, bør tage hensyn til Iraks ejerskab, til kapacitet og værdier og tage udgangspunkt i den nye regerings program og prioriteringer.

Men EU er ikke alene. FN er fortsat en af de vigtigste partnere. For at sikre størst mulig virkning er det af afgørende betydning, at EU samarbejder med andre både regionale og internationale spillere og interessenter for at støtte Irak på dets vej mod stabilitet og velstand. Dette vil fortsat være en prioritering for EU. Irak skal finde sit ståsted i regionen, både politisk og økonomisk, og her spiller Iraks naboer en vigtig rolle.